

Live proti hate speech

Projekt bol podporený Islandom, Lichtenštajnskom a Nórskom prostredníctvom Programu Aktívne občianstvo a inklúzia, ktorý realizuje Nadácia Ekopolis v spolupráci s Nadáciou pre deti Slovenska a SOCIA - nadácia na podporu sociálnych zmien.

Projekt: Live – kultúrne podujatia, filmy a nové médiá

Obdobie realizácie: apríl 2014 - júl 2015

Príjemca podpory: Voices (nezisková organizácia), Bratislava

Financovanie: 39 930,00 € (AOI 90 % = 35 937,00 €)

„Podpora nášho projektu z Programu Aktívne občianstvo a inklúzia pre nás znamenala predovšetkým krásnu a vzácnu príležitosť plne sa sústrediť na prácu. Veľmi si to vážime, lebo sme sa pritom veľa naučili. Sme hrdí na nakrútené filmy, realizované podujatia a všetky výsledky, ktoré sa nám podarilo dosiahnuť. Získaný čas sme plne využili na prehĺbenie nášho vzťahu so strednými školami vo viacerých regiónoch Slovenska a uistili sa v zmysluplnosti smerovania činnosti našej organizácie.“ Ivan Ježík (riaditeľ)

Príjemca podpory

Nezisková organizácia Voices od roku 2008 podporuje na Slovensku aktívnosť, tvorivosť a otvorené myslenie. Za sedem rokov práce sme:

- pripravili, nakrútili a zverejnili viac ako 160 krátkych videofilmov o neziskových projektoch a nemainstreamovej hudbe,
- vzdelávali vyše 1 500 zástupcov z viac ako 200 neziskových organizácií (v sérii seminárov Trampolina),
- usporiadali 40 kultúrnych podujatí Voices Live v Bratislave, Žiline a Košiciach,
- pripravili 41 diskusných stretnutí Choices na rôzne témy v Bratislave, Trenčíne, Trnave a Prešove
- zrealizovali štyri konferencie Jump Slovensko a 4 Malé Jumpy na stredných školách na Slovensku.

Krátkymi videofilmami sa snažíme pomáhať zviditeľneniu tém, ktorým verejnosť a médiá nevenujú dostatok pozornosti. Sú o rozmanitých myšlienkach, ktoré dokážu tvoriví a aktívni ľudia na Slovensku realizovať. Neformálnym spôsobom v nich ponúkame príležitosť dozvedieť sa užitočné fakty, spoznať zaujímavých ľudí a ich autentické prostredia.

V rámci série seminárov Trampolina sa zameriavame najmä na komunikáciu, manažovanie, fundraising a prezentačné zručnosti. V portfóliu máme rôzne témy a rôznych lektorov. Viac na <http://www.voices.sk/trampolina>.

Voices Live sú verejné kultúrne podujatia, ktorými zviditeľňujeme subjekty súčasného umenia a občianskej spoločnosti. V dvojhodinovom programe spájame premietanie videofilmov, rozhovory so zaujímavými hosťami, akustické koncerty mladých slovenských skupín a čítačky pôvodnej slovenskej literatúry.

Choices sú večerné rozhovory so zaujímavými ľuďmi. Pripravujeme ich v Bratislave, Trenčíne a Košiciach. Viac o hosťoch a témach nájdete na stránke projektu www.choices.sk.

Najväčšou akciou Voices je neformálna konferencia Jump. V roku 2015 sme pravili už štvrtý ročník tejto celoslovenskej akcie, ktorá každý rok prilákala okolo dvoch stoviek účastníkov. Veľmi obľúbený formát príbehov ľudí, ktorých práca v neziskovej oblasti môže inšpirovať iných sa striedajú so zaujímavými prednáškami. Okrem konferencie sme zorganizovali zatiaľ tri (v októbri plánujeme 4. v Bratislave) podujatia Malý Jump na stredných školách v Banskej Bystrici, Trenčíne a Poprade. Osem spíkov – najmä z regiónu, v ktorom sa škola nachádza, žiakom porozprávalo, čo je to občianska spoločnosť a čo sa v nej deje. Viac na: <http://jumpslovensko.sk>.

Projekt

Realizácia projektu nepochybne znamenala pozitívny prínos v dvoch rovinách:

1. pre cieľovú skupinu a tému, ktorej sme sa venovali;
2. pre Voices ako organizáciu.

1. Prínos pre cieľovú skupinu a tému, ktorej sme sa venovali

Vo svojej práci sme sa vždy snažili o podporu aktívnosti, tvorivosti a otvoreného myslenia a zvolili sme si pre to formu neformálneho vzdelávania. Prostredníctvom našich podujatí ponúkame ľuďom informácie, ale aj inšpiráciu a snažíme sa ich viesť ku kritickému mysleniu, ktoré je, zdá sa, čoraz viac potrebné.

Koncept podujatí Voices Live rozvíjame od roku 2009. Cez lajfký sa snažíme ponúkať a predstaviť ľuďom rôznorodé informácie a tvorbu ľudí zo Slovenska, pretože veríme, že tu máme veľa zaujímavých a kvalitných ľudí a nápadov, len často nemajú priestor na prezentáciu. Čo si na programe Aktívne občianstvo a inklúzia veľmi vážime je, že sme mali možnosť pokračovať v už zabehnutých a overených aktivitách. Hoci sa počet neziskových organizácií na Slovensku stále zvyšuje, počet vyhlasovaných grantových výziev väčší nie je. Grantové výzvy sú často viazané na nejakú podmienku (napríklad Zamestnanecké grantové kolá na podporu zamestnanca konkrétnej firmy, alebo banky), ktorú nie je vždy možné splniť, čím malým združeniam a neziskovým organizáciám k dispozícii zostáva ešte menší priestor na uchádzanie sa o podporu, nehovoriac o tom, že aj tam, kde sa uchádzať

dá sú limitované prostriedky na platy ľudí za často veľmi profesionálne odvedenú prácu. Grantové výzvy, ktoré sú otvorené, potom často volajú po inovatívni a priestor pre už zabehnuté a overené aktivity sa opäť zužuje. Preto bolo pre nás veľkým potešením, že sme mohli ďalej rozvíjať aktivity, ktoré sme už mali odskúšané. Tým, že sme nemuseli vymýšľať a hlavne v procese realizácie projektu skúšať nové postupy práce, ale že sme využili to, čo už máme „ohmatané“ a sme v tom dobrí, nám umožnilo vyskúšať nové prístupy (dlhšie filmy s hlbším odkazom, zamerané na portrét jedného človeka), spolupracovať s ľuďmi, s ktorými by sme si to za bežných podmienok nemohli dovoliť (Peter Kerekes, Peter Važan, Viera Čákanyová, Szidi Tobias a pod.) Podpora nám poskytla stabilitu, čím sme získali čas podujatia koncepcne lepšie pripraviť a rozvíjať.

Napriek tomu, že na lajfkych chodia väčšinou mladí ľudia do 30 rokov, chceli sme na ne dotiahnuť ešte viac mladých ľudí a zamerali sme sa na stredoškolskú mládež, pre ktorú by mohol byť obsah filmov a podujatí zaujímavý a podnetný. Preto sme začali spolupracovať s niekoľkými stredoškolkami, ktorí Voices poznajú a majú radi naše aktivity. Vďaka nim sme nenásilným spôsobom šírili informácie o podujatiach Voices Live medzi ich spolužiakov a snažili sa dosiahnuť, aby ich navštívili. Rovnako sme spolupracovali s dvoma učiteľkami bratislavských gymnázií – Andreou Gálovou z 1. Súkromného gymnázia na Bajkalskej ulici a Janou Klagovou z Bilingválneho gymnázia C.S. Lewisa v Bratislave, ktoré študentom umožnili na podujatie sa zapísať, zoznam nám pred lajfkou poslali a my sme týmto študentom umožnili kúpiť si lístok za zníženú cenu. Študenti boli o tejto možnosti informovaní cez školský rozhlas, plagáty a letáky a zapisovali sa slobodne, nešlo o žiadne povinné triedne ani školské akcie – prišli iba, ak ich obsah zaujal a prísť chceli. Vďaka takémuto postupu vie o nás viac mladých ľudí, rozširuje sa nám cieľová skupina a veríme, že naše aktivity majú širší dopad. Tento typ spolupráce bol pre nás nový a budeme v ňom pokračovať.

Vďaka podpore sme mali možnosť systematicky sa zamerať na jednu tému (boj proti nenávisťným prejavom) a podujatia aj filmy koncepcnejšie zamerať. Hoci pred každým podujatím, samozrejme, rozmyšľame o jeho koncepcii a dramaturgii, pri lajfkách realizovaných v projekte sme vždy hlbšie uvažovali nad hosťami, nad ich prepojeniami, nad tým, ako by mohli prispieť k podpore celkovej témy a myslíme si, že sa nám to podarilo. Svedčia o tom aj sledovanosti krátkych filmov, ktoré vďaka projektu vznikli a mali premiéru na lajfkách. Vďaka grantu sme mali komfort pri ich nakrúcaní, mohli sme ich lepšie premyslieť, prediskutovať s tvorcami a pripraviť. A o tom, že to malo význam, a že naozaj zasiahli širokú skupinu ľudí svedčí aj ich sledovanosť. Len na FB zaznamenali veľké množstvo pozretí – najmenej pozretí zaznamenal film o Lucii Satinskej (1743 na FB, ale ďalších 1666 zhliadnutí má na youtube), najviac má film o Šarinovcoch (na FB 8617 a na youtube 1827 pozretí), čo je určite – pokiaľ ide o filmy Voices – absolútny rekord. Všetky filmy zaznamenali veľké množstvo lajkov, zdieľaní a priaznivých komentárov, a treba povedať, že sme sa pri ich šírení nestretli s nenávisťnými komentármi. Keďže sme videli veľký záujem

o filmy a chceli sme, aby sa naozaj šírili ďalej a používali aj pri vyučovaní, urobili sme aj čosi navyše – pripravili sme samostatnú stránku, kde sú videá umiestnené a link na ňu sme rozposlali na stredné a základné školy, katedry Občianskej a etickej výchovy na troch slovenských univerzitách (v Bratislave, Banskej Bystrici a Prešove), komunitu Občiankári, vedúcich klubov učiteľov a informovali sme o nej cez časopis Dobrá škola. Veríme, že vďaka tomuto kroku bude mať projekt naozaj dlhodobý dopad.

2. Prínos pre Voices ako organizáciu

Voices je malá nezisková organizácia, ktorá funguje vďaka menším grantovým schémam a najmä partnerstvám s niektorými firmami. Granty z programu Aktívne občianstvo a inklúzia (získali sme aj grant od Nadácie Ekopolis) boli prvé, a zatiaľ jediné, ktoré sme z takýchto veľkých grantových schém získali. Až do roku 2014 sme v podstate o takýchto grantových výzvach neuvažovali a to najmä z dôvodu ich spravovania štátnymi úradmi a na základe informácií, ktoré sme od iných organizácií o takomto druhu podpory mali – báli sme sa, že náš malý tím nezvládne administratívu, ktorá je s takýmto grantom spojená, báli sme sa systému refundácií, ktorý môže byť veľmi zradný. Do programu Aktívne občianstvo a inklúzia sme sa rozhodli zapojiť preto, že ich spravovali nadácie, ktoré poznajú situáciu a fungovanie slovenských mimovládok a mali sme v nich dôveru a tiež preto, že financovanie prebiehalo formou záloh.

Keď sme podpísali zmluvu, boli sme si vedomí, že nároky na administratívu porastú, a že sa budeme musieť veľa učiť. Vďaka ústretovosti, flexibilitě (rýchle reagovanie na otázky, pružná komunikácia, zrozumiteľnosť v komunikácii) a ochote donorov (Nadácie pre deti Slovenska aj Nadácie Ekopolis) pomôcť vždy, keď sme si s niečím nevedeli rady, sme sa systému správ a prípravy dokumentácie rýchlo prispôbili a za pár mesiacov nám už nerobila problémy. Úprimne povieme, že nás na začiatku naozaj vydesila povinnosť reportovať finančné výdavky po mesiacoch, ale už po prvých skúsenostiach sme si uvedomili obrovský prínos, aký takýto systém má – výdavky sú kontrolované priebežne a v prípade, že nesesí dokumentácia alebo je v nich oproti projektu nejaký nesúlad, všetko sa dá dostatočne včas odkomunikovať a vyriešiť. Organizácie sú si isté, že výdavky sú oprávnené a nemusia sa strachovať, že im po ukončení projektu správca programu niektoré z nich neuzná.

Jedinou vecou, ktorá sa nám istým spôsobom javila ako nadbytočná boli pracovné výkazy, aj keď sme chápali, prečo sú dôležité. Súvisí to s tým, že v našej práci sú buď úlohy splnené a práca dotiahnutá alebo nie, a ak nie sú, je to zjavné – nepotrebujeme k tomu papier o odpracovaných hodinách, kde to bude napísané. Niekedy vám banálna úloha zaberie oveľa viac času, ako ste očakávali a veľké veci idú hladko a rýchlo – aj preto sa nám možno zdali pracovné výkazy irelevantné.

Keďže prioritou pre nás boli výstupy projektu – kvalitne pripravené podujatia a filmy, celú administratívu prevzal jeden člen tímu, ktorý mal prehľad o projekte, o

čerpaní, mal na starosti prípravu správ, kontrolu faktúr a výkazov a ostatným vždy dostatočne vopred dal vedieť, čo bude od nich potrebovať. Takýto systém dobre fungoval, pretože nezaťažoval ostatných a tí si mohli robiť svoju prácu. Pomáhali k tomu aj pravidelné porady tímu, ktoré sme mávali už aj pred realizáciou tohto projektu – vďaka nim vieme, kto má čo na starosti, za čo je zodpovedný.

Myslíme si, že ako tím sme aj pred projektom fungovali profesionálne, vďaka projektu však dnes už vieme, čo to znamená získať väčšiu podporu z väčšej grantovej schémy, koľko času zaberie príprava dokumentácie a administratíva pri takomto projekte a aj to, že to zvládame. Ak by sa nás dnes niekto spýtal, či by sme šli znova do toho, odpoveďou by bolo jednoznačné áno a odporučili by sme to aj ďalším menším organizáciám. Stabilita, ktorú nám tento typ podpory dal, nám umožnila zamerať sa na rozvoj organizácie, pripraviť procesy, aby všetko dobre fungovalo, venovať sa strategickejším otázkam organizácie a venovať čas, ktorý by sme inak venovali fundraisingu, rozvoju tímu, hlbšej príprave projektov a rozvoju organizácie ako takej.

Ďakujeme za dôveru a pomoc pri realizácii nášho projektu.

Dlhodobý prínos

Dlhodobý prínos sa ťažko odhaduje, najmä vzhľadom na situáciu, ktorá v neziskovom sektore je – vyhlasovaných je málo výziev, konkurencia je obrovská, potenciál individuálneho darcovstva je pre niektoré typy projektov pomerne malý, chýbajú väčšie grantové schémy, ktoré sú dostupné aj pre menšie organizácie a tie, čo tu sú (ďakujeme za ne) fungujú na obdobia, ktoré majú medzi sebou dosť dlhé prestávky a my nikdy nevieme, či sa nám podarí dosiahnuť tú sľubovanú udržateľnosť, hoci sa o to snažíme. V každom prípade sme sa vďaka projektu veľmi veľa naučili a tieto skúsenosti nám už nikto nezoberie. Oslovili sme nových ľudí, získali nových priaznivcov, mali sme si čas premyslieť, ako chceme fungovať ďalej a všetko to, čo sme vďaka projektu získali budeme využívať a posúvať ďalej. Výstupy, ktoré projekt priniesol tu budú aj naďalej a my veríme, že budú presvedčať ďalších a ďalších, že aj od nich závisí, v akom svete žijeme.

Hlavné poučenia a odporúčania pre grantové programy (v tomto prípade boli splnené, len sa nám javia ako veľmi dôležité a potrebujeme ich zdôrazniť)

- Podporovať aj už existujúce, zabehnuté a fungujúce projekty, netlačiť vždy na inovatívnosť
- Dať šancu aj menším organizáciám, ktoré nemajú skúsenosť s veľkými grantmi
- Posudzovať projekty jednotlivo, nenútiť ich do spoločných pravidiel, ak nie sú relevantné (u nás išlo o súhlas donora s tým, že na podujatiach Voices Live

nemusíme mať prezenčné listiny, pretože by to narušilo atmosféru a charakter akcie, za čo sme veľmi vďační)

Hlavné poučenia a odporúčania pre iné organizácie

- Ak máte otázky alebo si v niečom neviete rady, nebojte sa komunikovať s manažérmi programu, určite vám pomôžu
- Pri administratíve si zaveďte systém a dodržiavajte ho, ušetrí vám to veľa času a energie

English summary

Since 2008, Voices are supporting activity, creativity, and open mindedness. Through their activities – educational seminars, events Voices Live, short video films, informal conference Jump and activities with the students – they are contributing to the development of civil society in Slovakia.

The goal of the project was through events and short movies to support active citizenship of young people and motivate them to sensitivity, lead them toward understanding and elimination of hate speech and discrimination.

The main lessons learnt and recommendations for grant-making programmes (all the bellow stated recommendations have been observed, we just see them as important and wish to highlight them):

- To support existing, well-functioning projects, too; do not always push toward innovations;
- To give a chance to smaller organisations which do not have experience with big grants;
- To evaluate projects individually, do not promote common rules, unless they are relevant (in our case, it was the donor's approval that we do not have to use attendance sheets at the Voices Live events because it would spoil their atmosphere, for which we are very grateful).

The main lessons learnt and recommendations for other organisations:

- If you have any questions or are not sure what to do in certain situations, do not hesitate to communicate with the programme managers, they will definitely help you;
- Introduce a system into your project administration and stick with it; it will save you a lot of time and energy.